

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	1 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

REVİZYON TAKİP		
Revizyon Tarihi	Revizyon Açıklama	Revizyon No
22.02.2022	“IV. SOLİD TÜMÖR ÖRNEKLERİ - Dokunun fiksasyonu DNA kalitesini doğrudan etkilediği için doğru oranlarda hazırlanmış %10 neutral-buffered formalin ile 6-72 saat yapılmış olmalıdır. - Fiksasyon için formalin harici Bouins, B5, AZF, Holland gibi fiksatifler kullanılmamalıdır. - Dokuya dekalsifikasyon işlemi uygulanmamalıdır. - Lama kesilmiş doku etüvlenmemelidir. - Boyanmış lamalar izolasyon için kullanılmamalıdır. - Kesitler >%20 tümör bölgesini içermelidir. Doğrudan ya da lam üzerine alınan kesit kazınarak kullanılabilir. - Benzer bir slaytın çekirdek Hematoksilen ve Eosin (H&E) boyaması, ana slayt üzerinde tümörü belirlemek için kullanılabilir. DNA ekstraksiyonu veya kütüphane hazırlığı için H&E slayt kullanılmamalıdır. - Doku yüzey alanı minimum 50 mm² (uzunluk x yükseklik) olmalıdır. Yüzey alanı ne kadar büyükse, ekstrakte edilen DNA verimi o kadar fazla olacaktır. - Kesitler doğrudan alınacak ise 50 mm² doku yüzey alanına sahip dokudan 10 mikronluk 2 kesit (yaklaşık 1mm³ doku hacmi) alınarak 1,5 ml ependorf tüpün içine konulmalıdır. Doğrudan kullanılacak kesitlerin toplam kalınlığının 20 mikronu aşmaması tavsiye edilmektedir. - Lam üzerinde kazıma yapılacak ise 4-5 mikron kalınlığında pozitif şarjlı lama kesilmiş kesitler kullanılarak 1,5 ml ependorf tüpün içine konulmalıdır. V. SIVI BİYOPSİ ÖRNEKLERİ	01

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	2 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

	- Kan alma tüpünün antikoagülan-EDTA içerdiğinden emin olunmalıdır. Antikoagülan-heparin tüpler kütüphane hazırlığını etkileyeceğinden kullanılmamalıdır. - Kan antikoagülan-EDTA alındıktan hemen sonra tüp 8-10 kez yavaşça alt-üst edilmelidir. - Kütüphane oluşumuna müdahale edebilen yüksek moleküler ağırlıklı genomik DNA'yı serbest bırakan hücresel lizisi en aza indirmek için, plazmayı kan alındıktan hemen sonra ayrılmalıdır (tipik olarak kan alımından sonraki 2 saat içinde, ancak kullanılan tüpe bağlıdır). - Plazma cfDNA izolasyon prosedürleri için hemen kullanılmazsa, -80 °C'de donmuş halde saklanmalıdır. - Plazma tabakasının minimum lökosit kontaminasyonu ile toplanması çok önemlidir. Lökositler, kütüphane verimliliğini azaltacak büyük moleküler ağırlıklı genomik DNA içerdiğinden, buffy coat'u (beyaz kan hücre tabakasını) bozmadan plazma yeni bir tüpe aktarılmalıdır." Basamakları eklendi.	
12.05.2022	6.8. maddesine "Red edilen veya şartlı kabulü yapılan numuneler, Bilgilendirme ve Uyarı Formu ile ilgili hekime ve/veya kurum yetkilisine e-posta yoluyla bildirilir." İfadesi eklenmiştir.	02
22.05.2024	6.4.1,6.4.2 ve 6.9 maddesine eklemeler yapılmıştır.	03
20.10.2025	Madde 6.12'e VI. madde eklenmiştir.	04

Hazırlayan	Kontrol Eden	Onaylayan
Kalite Yönetim Temsilcisi	Mesul Müdür	Laboratuvar Koordinatörü

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	3 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

1. AMAÇ

Bu el kitabı laboratuvarımıza kabul edilecek birincil numuneler için belirli bir standart oluşturmak amacı ile hazırlanmıştır. Kitap içerisinde birincil numunenin anlaşmamız bulunan kurum ve kuruluşlarda nasıl alınacağı, kuryelerimize nasıl ileteceği, hangi test için ne miktarda numune alınması gerektiği, numunelerin konulacağı taşıma kaplarının özellikleri, **Numune Gönderim Formu**'nun doldurulması, kendilerine sunulan laboratuvar analizleri, birincil numunenin tanımlanması, taşınması, teslim alınması v.b. konularda bilgiler mevcuttur.

2. KAPSAM

3. KISALTMALAR

4. TANIMLAR

5. SORUMLULAR

Numune Kabul ve Hasta Kayıt Kabul Personeli

Lojistik Personeli

Anlaşmalı Kurum ve Kuruluşların Laboratuvar Temsilcileri, Kan Alma Merkezi Sorumluları

Laboratuvar Personelleri

Kalite Yönetim Temsilcisi

Güncellik Durumu: Bu el kitabının içerisinde yer alan bilgiler Laboratuvar Kalite Yönetim Temsilcisi ve Laboratuvar Sorumlusu ile birlikte kontrol edilir. Değişikliklerin olması durumunda Laboratuvar Kalite Yönetim Temsilcisi tarafından **Birincil Numune Alma El Kitabı** laboratuvar çalışanlarına ortak ağıdan iletilir.

6. FAALİYET AKIŞI

6.1. Numune Gönderim Formunun Doldurulması ve Örneklerin Tanımlanması

6.2. Analiz Sonucunu Etkileyen Faktörler

6.3. Laboratuvarımızın Çalışma Programı

6.4. Örnek Alma ve Hazırlama

6.5. Örnek Saklama Koşulları

6.6. Örnek Çantası Hazırlama Kuralları

6.7. Kritik / Panik Değerler

6.8. Numune Red / Kabul Kriterleri

6.9. İlave Tetkik İstemlerinin Alınması ve Şartlı Numune Kabulü

6.10. Numune Miktarlarının Gözden Geçirilmesi

6.11. Çalışılan Numunelerin Belirli Bir Süre İçin Muhafaza Edilmesi

6.12. Sunduğumuz Hizmetlerin Listesi

6.13. Kalite Kontrol Sonuçlarının Bildirilmesi

6.1. NUMUNE GÖNDERİM FORMU DOLDURULMASI VE ÖRNEKLERİN TANIMLANMASI

Güvenilir bir laboratuvar sonucu için örneğin doğru tanımlanması kritik bir aşamadır. Unutulmamalıdır ki laboratuvar hatalarının en sık kaynak aldığı dönem preanalitik evredir.

Numune gönderen kurumlar için istenen analizlerin ve gerekli bilgilerin yazılması için laboratuvarımız **Numune Gönderim Formu** hazırlamıştır. Bu formda;

Hastanın açık kimliği (Adı, Soyadı),

Doğum tarihi, cinsiyeti,

Numunenin alınma tarihi ve saati

Numunenin gönderim tarihi ve saati

Test adı,

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	4 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

Açıklama,

Numunenin tipi ve **alındığı anatomik bölge**

Talep edilen tetkikler ve gönderilen numune adedi,

Formu gönderen kurum adı veya kaşesi,

Numuneyi alan kişinin kimliği,

Ayrıca örnek materyalinin üzerinde **Numune Gönderim Formunda** bulunan hasta adı soyadı yazılarak örnek tanımlanmalıdır. Formun eksiksiz ve okunaklı doldurulması istemde bulunan kurum sorumlusunun dikkat etmesi gereken önemli bir husustur.

Kurumlar tarafından gönderilen her **Numune Gönderim Formu** bir anlaşma olarak kabul edilir ve işleme alınır.

6.2. ANALİZ SONUCUNU ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Güvenilir ve tıbbi açıdan değerlendirilebilir sonuç elde edebilmek için sadece doğru transport ve doğru analiz yeterli değildir. Analiz sonuçlarını etkileyen faktörler kısaca şu şekilde özetlenebilir.

Değişmeyen faktörler:

- Cinsiyet
- Irk
- Kalıtım

Değişen faktörler:

- İlaç kullanımı
- Kemik iliği transplantasyonu yapılmış olması
- Gebelik
- Endojen faktörler
- Ekzojen faktörler (Farmakoterapi)

Laboratuvar, hasta ve örnek alım koşulları ile ilgili bilgilerin eksikliği durumunda analiz sonuçlarının doğruluğunu etkileyebilecek bu faktörlerin ancak çok kısıtlı bir bölümünü değerlendirebilir. Bu yüzden hasta ile ilgili klinik bilgilerin laboratuvara bildirilmesi, klinisyene yardımcı olabilecek yorum ve değerlendirmelerin yapılabilmesi için son derece önemlidir.

6.3. LABORATUVARIMIZIN ÇALIŞMA PROGRAMI

Laboratuvarımız içerisinde **GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Test Rehberi**'nde yer alan tüm testler (başvuru laboratuvarına gönderilen testler dışında) çalışmaktadır.

Laboratuvarımızda yapılan tüm testlerin çalışma günü ve rapor tarihleri **GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Test Rehberi**'nde ilgili testin karşısında belirtilmiştir. Bunlarla ilgili genel kavramlar aşağıda özetlenmiştir;

Testler **GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Test Rehberi**'nde belirtilen sürelerde çalışılır ve raporlanır.

Kurumlar, rapor sonuçlarını, uzman tarafından elektronik ortamda onaylandıktan hemen sonra LİS sisteminde kendi şifreleri ile yapacakları internet bağlantısı üzerinden görebilir ve çıktısını alabilirler.

6.4. ÖRNEK ALMA VE HAZIRLAMA PROSEDÜRÜ

GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Kalite Yönetim Sistemi'ne ait güncel dokümanlar Kalite Dokümantasyon Yönetim Sistemi programı üzerindedir. Basılı ortamda bulunan dokümanlar "Kontrolsüz Kopya" niteliğindedir. Basılı ortamda kontrollü kopya talebinizi Kalite Birimi'ne iletmeniz gereklidir. Kurum içi kullanım içindir, çoğaltılamaz ve kurum dışına çıkartılamaz.

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	5 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

6.4.1 Örnek Alımı Öncesi Testlere Yönelik Ön Hazırlık Kuralları

- Laboratuvarda çalışılan testler için ön hazırlık gerekmemektedir.

6.4.2 Örneklerin Etiketlenmesi

- Alınan tüm örnekler hasta bilgilerinin yazılı olduğu barkod etiketi yapıştırılmalıdır.
- Bu barkodlarda hasta adı soyadı, protokol numarası, barkod dökme tarih ve saati bulunmalıdır.
- Aynı hastadan birden fazla doku parçası veya preparat dahil birden fazla numune toplanacağı zaman numunenin kaynağına ve yerine yönelik etiketleme yapılmalıdır.
- Birincil numuneyi toplayan kişinin kimliğinin ve toplama tarihinin kaydedilmesi ve ilgili olduğunda toplama zamanının kaydedilmelidir.

I-KAN ÖRNEKLERİ

Kan Örneklerinin Alınması

Venöz Kan Alımı

Birincil numune alma aşamasında hasta kimliği doğrulanmalıdır.

Kan alımı esnasında hasta yatar veya oturur pozisyonda olmalıdır ve bu pozisyonda en az 20 dakika dinlendirilmelidir.

İğne ucu mümkün olduğu kadar geniş seçilmelidir.

Turnike kolda 30 sn'den fazla sıkılı kalmamalıdır.

Damar maksimal 60 mmHg basınçla sıkılmalıdır.

Turnike iğnenin başarılı bir şekilde damar yerleştirilmesinden sonra çözülmalıdır.

Enjektör ile kan alımı esnasında kanın tüpe kuvvetli aspirasyonundan kaçınılmalıdır.

Kan alımı şu sıra ile yapılmalıdır:

Sitogenetik ve moleküler sitogenetik (FISH) testler için örneklerin heparinli (yeşik kapaklı) tüplere alınması gereklidir.

Moleküler genetik ve array testleri için örneklerin EDTA'lı (mor kapaklı) tüplere alınması gereklidir.

Antikoagülan içeren vakumlu tüplere (heparin, EDTA, vs.) kan alımı esnasında kanın işaretli çizgiye kadar dolmasına özellikle dikkat edilmelidir.

Antikoagülan içeren tüplere kan alındıktan hemen sonra tüp yavaşça alt üst edilerek özenle karıştırılmalıdır. Çalkalama işleminden kesinlikle kaçınılmalıdır!

EDTA'lı tam kan

Tüp: Mor kapaklı vakumlu plastik EDTA'lı tüp

Örnek Alınışı:

Tam kan mor kapaklı EDTA'lı tüplere çizgiye kadar alınır. Tüplerin içerisinde pıhtı oluşmaması için kan alınır alınmaz tüp 5-6 kez yavaşça alt üst edilerek karıştırılır. Çalkalama işleminden kesinlikle kaçınılmalıdır.

Kan esnasında kanın işaretli çizgiye kadar doldurulmasına özellikle dikkat edilmelidir.

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	6 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

Örnekler buzdolabında (2-8 °C'de) saklanır.

Dikkat Edilecek Noktalar:

Kan tam olarak tüp üzerindeki işaretli çizgiye kadar alınmamış veya tüpün içerisinde pıhtı oluşmuş ise yeniden örnek alınmalıdır!

Heparinli Tam Kan

Tüp: Yeşil kapaklı vakumlu Plastik lityum heparinli tüp.

Örnek alınışı:

Kan örneği lityum heparin içeren yeşil kapaklı tüplere alınır.

Kan örneğinin lityum heparin ile karışabilmesi için tüpler 5-6 kez çok yavaşça altüst edilerek kanın antikoagülan ile tam teması sağlanmalıdır.

Kan Örneklerinin Korunması

LABORATUVARIMIZCA ÖNERİLEN TÜPLER				
TÜP	KAPAK RENGİ	EBAT (MM)	HACİM (ML)	KULLANIM ALANI
EDTALI TÜP (PLASTİK)	MOR	13 x 75	3	MOLEKÜLER GENETİK TESTLER
HEPARİNLİ TÜP (PLASTİK)	YEŞİL	13 x 75	4	SİTOGENETİK VE FISH TESTLERİ

II. DOKU KÜLTÜRLERİ

Koryon villus biyopsi materyali (20-30 mg), deri biyopsisi (1-2 cm³), abortus materyali (1-2 cm³), (deri biyopsisi, plasenta biyopsisi) örnekleri laboratuvara kadar transport besiyeri içerisinde gönderilmelidir.

Amniyon sıvısı (yaklaşık 20 ml) contasız steril enjektör içerisine alınmalı ve herhangi bir yere aktarılmadan aynı enjektör içinde gönderilmelidir.

III. PARAFİN BLOK

Moleküler testler ve FISH testleri için parafin blok örnekleri alınabilir.

Parafin blok örnekleri en az 2 lam 2-5 µm inceliğinde kesit alınarak lam üzerine fikse edilmiş halde gönderilebilir veya tümörlü dokunun bulunduğu parafin blok şeklinde gönderilir.

IV. SOLİD TÜMÖR ÖRNEKLERİ

- Dokunun fiksasyonu DNA kalitesini doğrudan etkilediği için doğru oranlarda hazırlanmış %10 neutral-buffered formalin ile 6-72 saat yapılmış olmalıdır.
- Fiksasyon için formalin harici Bouins, B5, AZF, Holland gibi fiksatifler kullanılmamalıdır.
- Dokuya dekalsifikasyon işlemi uygulanmamalıdır.
- Lama kesilmiş doku etüvlenmemelidir.
- Boyanmış lamalar izolasyon için kullanılmamalıdır.
- Kesitler >%20 tümör bölgesini içermelidir. Doğrudan ya da lam üzerine alınan kesit kazınarak kullanılabilir.

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	7 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

- Benzer bir slaytın çekirdek Hematoksilen ve Eosin (H&E) boyaması, ana slayt üzerinde tümörü belirlemek için kullanılabilir. DNA ekstraksiyonu veya kütüphane hazırlığı için H&E slayt kullanılmamalıdır.
- Doku yüzey alanı minimum 50 mm² (uzunluk x yükseklik) olmalıdır. Yüzey alanı ne kadar büyükse, ekstrakte edilen DNA verimi o kadar fazla olacaktır.
- Kesitler doğrudan alınacak ise 50 mm² doku yüzey alanına sahip dokudan 10 mikronluk 2 kesit (yaklaşık 1mm³ doku hacmi) alınarak 1,5 ml endorff tüpün içine konulmalıdır. Doğrudan kullanılacak kesitlerin toplam kalınlığının 20 mikronu aşmaması tavsiye edilmektedir.
- Lam üzerinde kazıma yapılacak ise 4-5 mikron kalınlığında pozitif şarjlı lama kesilmiş kesitler kullanılarak 1,5 ml endorff tüpün içine konulmalıdır.

V. SIVI BİYOPSİ ÖRNEKLERİ

- Kan alma tüpünün antikoagülan-EDTA içerdiğinden emin olunmalıdır. Antikoagülan-heparin tüpler kütüphane hazırlığını etkileyeceğinden kullanılmamalıdır.
- Kan antikoagülan-EDTA alındıktan hemen sonra tüp 8-10 kez yavaşça alt-üst edilmelidir.
- Kütüphane oluşumuna müdahale edebilen yüksek moleküler ağırlıklı genomik DNA'yı serbest bırakan hücresel lizisi en aza indirmek için, plazmayı kan alındıktan hemen sonra ayrılmalıdır (tipik olarak kan alımından sonraki 2 saat içinde, ancak kullanılan tüpe bağlıdır).
- Plazma cfDNA izolasyon prosedürleri için hemen kullanılmazsa, -80 °C'de donmuş halde saklanmalıdır.
- Plazma tabakasının minimum lökosit kontaminasyonu ile toplanması çok önemlidir. Lökositler, kütüphane verimliliğini azaltacak büyük moleküler ağırlıklı genomik DNA içerdiğinden, buffy coat'u (beyaz kan hücre tabakasını) bozmadan plazma yeni bir tüpe aktarılmalıdır.

VI. BUKKAL SMEAR ÖRNEĞİ

- Steril abeslang PBS ile hafifçe nemlendirilir.**
- Yanak mukozasının iç yüzeyine (sağ ve sol) 10-15 saniye süreyle nazikçe sürülerek epitel hücreleri toplanır.**
- Abeslang, PBS ile yıkanarak hücreler steril tüpe aktarılır.**
- Tüp kapatılarak ışığa tutulup hafifçe çalkalanır; hücre miktarı yetersizse işlem tekrarlanır.**
- Örnekler mümkünse hemen işlenir.**
- Kısa süreli saklama: 4 °C'de muhafaza edilir.**
- Uzun süreli saklama: DNA/RNA stabilizasyon reaktifleri ile -20 °C'de muhafaza edilir.**

Uyarı: Mukozaya zarar verilmemeli, kanama oluşmamalı ve örneğe kan bulaşmamalıdır.

Tüm aşamalarda steriliteye dikkat edilmelidir.

Abeslang kuru şekilde tüpe konulmamalı; numune mutlaka PBS içerisinde gönderilmelidir.

Toplanan örneğin yeterliliğinin değerlendirilmesi: tüpün ışığa tutulması ve hafifçe çalkalanarak doku süspansiyonunun gözlenmesi gereklidir.

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	8 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

6.5. ÖRNEK SAKLAMA KOŞULLARI

Başarılı bir test ve güvenilir sonuç için hastadan alınan örneklerin uygun saklama koşullarında muhafaza edilmesi son derece önemlidir. Bu nedenle hastalardan alınan örneklerin GENTAN Genetik Hastalıkları Değerlendirme Merkezi Kuryelerine ve kargoya teslim edilmesine kadar geçen süreçte örneklerin muhafazasından örneği gönderen kurumun laboratuvar çalışanları sorumludur.

Aksi, ilgili test altında belirtilmedikçe örnekler, alınmasından GENTAN Genetik Hastalıkları Değerlendirme Merkezi Kuryesine teslim edilinceye kadar GENTAN Genetik Hastalıkları Değerlendirme Merkezi Test Rehberi'nde belirtilen sıcaklık aralıklarında saklanmalıdır.

GENTAN Genetik Hastalıkları Değerlendirme Merkezi kuryesine teslim edilinceye kadar geçen sürede yapılan herhangi bir hata nedeniyle ortaya çıkabilecek sonuç hatalarından laboratuvarımız sorumlu değildir.

6.6. ÖRNEK ÇANTASI HAZIRLAMA KURALLARI

Çanta ve Malzeme Özellikleri

GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Örnek Gönderi Çantası çift katmanlı ısı izolasyon malzemesi içerir;

Laboratuvarımıza ait transport çantalarımız numunelerinizin bize en uygun şekilde ulaşması için tasarlanmıştır.

Çantamızın dış yapısı içerisindeki sıcaklığı muhafaza ederek, numunelere dışarıdan gelen darbelerle karşı koruyabilecek bir yapıya sahiptir. Çantamız içerisinde bulunan farklı büyüklüklerdeki delikli sünger tüplerin dik bir şekilde gelmesini sağlamaktadır.

Çanta kılıfı içinde yer alan bölüm, Numune Gönderim Formları ve ilgili evrakların gönderimi için kullanılmalıdır.

Çantalara yerleştirme işlemi bittikten sonra çantanın kılıfları kapatılmalıdır. Kılıfların ağzı kapatılamayan çantaların transferi esnasında açılması ve içerisindeki numunelerin kaybolması muhtemel olduğundan, çantaların kılıf fermuarlarının kapatılması zorunlu bir uygulamalıdır.

Kılıfları kapatılmadan gönderilen çantalardaki numune kayıplarından laboratuvarımız sorumlu değildir. Size gönderilen datalogger'ı örnek çantasına ekleyiniz. Zira örneğin uygun ısı koşullarında gelip gelmediğini anlamamız için bu uygulama gereklidir.

Ayrıca, gönderim sırasında Datalogger ve Numune Çantası Kontrol Formu'nun eksiksiz şekilde doldurularak numune ile birlikte tarafımıza iletilmesi gerekmektedir.

Laboratuvarımız örnek kabulünde laboratuvarımıza ait çanta olmasına dikkat edilmektedir, aksi durumlarda ise ilgi kurumlar uyarılmaktadır. Lütfen zarar görmüş çantaların değiştirilmesi için sorumluları bilgilendiriniz. Her türlü kontaminasyon riskine karşın çantaların çantaları dezenfeksiyon ve sterilizasyonundan laboratuvarımız ve çantayı kullanan kurum yetkilisi sorumludur.

6.7. KRİTİK / PANİK DEĞERLER

Laboratuvarımızda çalışan testlerin kritik ve panik değerleri Laboratuvar Uzmanlarımızca ve çeşitli güncel kaynaklardan alıntı yapılarak hazırlanmıştır. Herhangi bir test sonucunda panik kritik değer saptandığında ilgili kurum **Bilgilendirme ve Uyarı Formu** kullanılarak bilgilendirilir.

6.8. NUMUNE KABUL-RED KRİTERLERİ

Numuneler için red kriteri olarak belirlenebilecek hususlardan bazıları da şunlardır;

Yanlış örnek kabında/tüpünde gönderilmiş örnekler

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	9 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

72 saatten daha uzun süre sonra laboratuvara ulaşmış örnekler

Pıhtılaşmış kan örnekleri

Örnek tüpleri/ örnek kaplarının hasar görmüş olması

Yanlış endikasyonla gönderilmiş örnekler (doktoru ile görüşülerek karar verilir)

Hastaya ait kimlik bilgilerinin eksik olduğu örnekler

Numune Gönderim Formu ve **Test İstem ve Bilgilendirilmiş Onam Formu**nun bulunmadığı veya tam olarak doldurulmadığı örnekler

Dondurulmuş örnekler

Abort ve CVS materyali gibi doku örneklerinin alkol veya formol içerisine alınmış olması

Yetersiz miktarda alınmış örnekler

Detaylı bilgi için **Numune Alma ve Gönderim Koşulları Formu**'na bakınız.

Red edilen veya şartlı kabulü yapılan numuneler, Bilgilendirme ve Uyarı Formu ile ilgili hekime ve/veya kurum yetkilisine e-posta yoluyla bildirilir.

GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi numune kabul alanında kurumlardan gelen tüm numunelerin uygunluk durumunu Red – Kabul Kriterlerimiz göz önüne alarak inceler. Personelimiz mesleki oryantasyon eğitimlerinin bir parçası olarak numune red-kabul ile ilgili eğitim almıştır.

Red edilen örnekler buzdolabında muhafaza edilir.

Red edilen numunelerden kurumun yazılı talebi ile ilgili uzmanın uygun görmesi halinde çalışma yapılabilir.

Kabul işleminden geçemeyen numuneler red alanına alınarak uygun koşullarda muhafaza edilir.

Reddedilen numuneler ile ilgili bilgilendirmeler mesai saatleri içerisinde Hasta Kabul Personeli yada Numune Kabul ve Hasta Kayıt Personeli tarafından ilgili laboratuvarlara aktarılmaktadır.

6.9. İLAVE TETKİK İSTEMLERİNİN ALINMASI ve ŞARTLI NUMUNE KABULÜ

İlave Tetkik İstemleri

Kurumlar tarafından yeni test ekleme, test iptali, çalışılan numunenin tekrarlanması veya numunenin geri istenmesi gibi isteklerin sözel olarak yapılması durumunda **en geç 24 saat içinde yazılı talebe dönüştürülür. Kurumlardan yazılı beyan Tekrar / Ek Test Talep Formu doldurulup e-posta ile gönderilmesi gerekir.** Tarafımıza müşteriden yazılı onay ile gelen talepler değerlendirilerek gerekli işlemler yerine getirilir.

Çalışılan testlerden arta kalan örnekler numunenin özelliğini kaybetmemesi için uygun ısı aralıklarında (buzdolabında, derin dondurucuda vb.) en az 10 gün süre ile saklanmaktadır. Bu süre içerisinde gelen ilave test istemleri kabul edilmektedir.

Şartlı Kabul

Red Edilen Numune İle Çalışma (Şartlı Kabul):

Laboratuvarımızda reddedilen numuneler, anlaşmalı kurum tarafından çalışılması talep edildiğinde çalışılır. İlgili uzmanın onay vermesi halinde Hasta Kabul Personeli ya da Numune Kabul ve Hasta Kayıt Personeli tarafından kurum aranarak çalışmanın yapılacağı bildirilir, yazılı olarak alınan çalışılma onayından sonra numuneler red bölgesinden alınarak çalışılmak üzere ilgili teknisyen tarafından işleme alınır.

 ÖZEL GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	10 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

Numune Alma Kabul İstisnaları

Laboratuvarımızda bir numune aşağıdaki durumlar nedeniyle bozulduğunda hasta bakım alırken en yüksek yararı gözetilerek hastaya ait örneğin kurum hekim ve/veya yetkilisi tarafından çalışılması talep edildiğinde örneğin çalışılması kararını Mesul Müdür/Merkez Sorumlusu tarafından karar verilir.

- 1) yanlış hasta veya numune tanımlama,
- 2) örneğin taşımadaki gecikmeden kaynaklanan numune kararsızlığı
- 3) yanlış depolama veya taşıma sıcaklığı
- 4) uygunsuz kap/kaplar ve
- 5) yetersiz numune hacmi.

Klinik olarak tehlikeli veya yeri doldurulamaz kıymetli numuneler numune kabul kriterlerini uymadığı durumlarda **Bilgilendirme ve Uyarı Formu** ile ilgili hekime ve/veya kurum yetkilisine e-posta yoluyla bildirilir. Kurum hekim ve/veya yetkilisinin yazılı onayı ile örnekler çalışmaya alınacak ise şartlı kabulü yapılır. Çalışılan bu numunelere ait sonuç raporlarında numunenin uygun kriterleri taşımamasına rağmen hastanın yararı gözetilerek çalışma kararı verildiği kurum hekim ve/veya yetkilisinin talebi üzerine çalışıldığına ilişkin ibare yer alır.

Acil Numuneler

Laboratuvarın Test Listesinde yer alan sonuç bildirme zamanı dışında acil numune istemi olduğu durumlarda, **Test İstem ve Bilgilendirilmiş Onam Formu** üzerine büyük harfle ve kırmızı kalemle **"ACİL"** yazılır veya laboratuvarımızı bu konuda telefonla bilgilendirilerek numuneler laboratuvara gönderilir. Numune laboratuvara ulaştıktan sonra, LIS sistemi üzerinden başvuru durumu **"ACİL"** olarak işaretlenir; çalışma sürecinde ise öncelikli olarak işleme alınarak acil statüsünde çalışılır.

6.10. NUMUNE MİKTARLARININ GÖZDEN GEÇİRİLMESİ

Laboratuvarımızda çalışılan her bir test için gerekli olan numune miktarı **GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Test Rehberi** ile müşterilerimize iletilir. Testler için gerekli olan numune miktarlarındaki değişiklikler çalışma metotlarının değişikliği ile ilintilidir. Çalışma metotlarında değişim olduğunda test rehberi güncellenir ve internet sitesinde yayımlanır. İlgili kurumlar en güncel bilgiye İnternet sitemiz aracılığı ile ulaşabilmektedir.

6.11. ÇALIŞILAN NUMUNELERİN BELİRLİ BİR SÜRE İÇİN MUHAFAZA EDİLMESİ

Laboratuvarımızda çalışılmış ve sonucu çıkmış numunelerin bazı durumlarda (Müşteri talebi, doğrulama testi vb.) tekrar çalışılması gerekmektedir. Böyle durumlarda tekrar çalışılacak numuneler, çalışılacak testin parametresine uygun ısı aralıklarında muhafaza edilir.

6.12. SUNDUĞUMUZ HİZMETLERİN LİSTESİ

Laboratuvarımızda teknik donanım yeterliliği ve müşterilerimizle yapılan anlaşmalara göre;

Sitogenetik Testler

Moleküler Genetik Testler

Başlıkları altında testler çalışılmaktadır. Günün şartlarına göre bu başlıklar altında çalışılacak test sayıları arttırılıp azaltılabilmektedir. Çalışmakta olduğumuz test bilgileri sizlere teslim edilen GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Test Rehberinde güncel olarak bulunmaktadır.

6.13. KALİTE KONTROL SONUÇLARININ BİLDİRİLMESİ

 Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi	Doküman No	Yürürlük Tarihi	Revizyon No	Revizyon Tarihi	Sayfa No
	GNT.KLT.NEK.01	01.04.2020	04	20.10.2025	11 / 11
	BİRİNCİL NUMUNE ALMA EL KİTABI				

Kurumlara istedikleri takdirde laboratuvarımızda çalışılan test parametrelerine ait dış kalite kontrol sonuçları gönderilmektedir. Bunu isteyen kurumların laboratuvarımız kalite birimi ile temasa geçerek hangi testlerin hangi tarih aralığındaki dış kalite kontrol sonuçlarını istediklerini kalite biriminden alacakları mail adresine yazılı olarak bildirmeleri istenir. Kalite birimi kurumlara elektronik posta yolu ile istedikleri bilgileri gönderir.

7. İLGİLİ DÖKÜMANLAR

Numune Gönderim Formu

GENTAN Genetik Hastalıklar Değerlendirme Merkezi Test Rehberi

Test İstem ve Bilgilendirilmiş Onam Formu

Numune Alma ve Gönderim Koşulları Formu

Bilgilendirme ve Uyarı Formu

Tekrar / Ek Test Talep Formu